

Due poesie

Ο Παζολίνι στη Ραφήνα

Δεν ήρθα για να διδάξω
κινηματογράφο, φιλοσοφία ή την τέχνη της ποιήσεως
αναζητώ τις κεφαλές των μαθητών του Χριστού
σ' αυτούς τους Ρωσοπόντιους
στα παιδιά από την Ήπειρο.

Μου μίλησαν για ένα γκαρσόνι
που δουλεύει λαντζέρης σε ταβέρνα
και μοιάζει με Κείνον.

Τα δάκρυα της μάνας του
δεν θα δω

Τους θρήνους της δεν θ' ακούσω.

Ήχοι από πλοία που φεύγουν
ματιές από πρωινούς ταξιδιώτες
και η Μαρία Κάλλας να κατεβαίνει
από Μερσεντές.

Καλώς ώρισες Μαρία!

Εδώ είναι η χώρα σου.

Εδώ ο λαός σου, που δεν σε ξέρει.

Μην λυπάσαι. Αναπαύσου.

Περπάτησε στην παραλία μαζί μου.

Άσε τον οδηγό σου στο αμάξι.

Τις βαλίτσες, θα τις κατεβάσω εγώ.
Πώς ήταν το ταξίδι;
Δες τα σπίτια, πίσω από τον γζρεμό
Τους γλάρους
Ανέβα τώρα στη βάρκα
Έχουμε δρόμο να κάνουμε μέχρι τους Πεταλιούς
Εγώ θα περπατώ στα κύματα
και συ θα με βλέπεις
Η άμμος που θα μας δεχτεί
θα είναι καυτή
Το βράδυ θα μιλήσουμε γι' αυτά που επιθυμείς
τρώγοντας, υπό το φως των κεριών,
στο τραπέζι της φιλοξενίας
θ' ακούσουμε τους Έλληνες φίλους μας.
Οι μουσικές που ζητάμε
δεν γράφτηκαν ακόμη
Τα κρασιά που πίνουμε μεθάνε
Το άνοιγμα της σαμπάνιας θα ηχήσει σαν πυροβολισμός
σε στρατιές πεινασμένων
σε κυνηγημένους ελέφαντες στην Κένυα.

Παντρεύεται ο δούλος του Θεού Πέτρος Παύλος Παζολίνι
την δούλη του Θεού Μαρία.
Μαρία, μεγάλη η χάρη σου

και ευλογημένος ο καρπός της κοιλιάς σου.

Όχι, όχι δεν είναι για μας

Εμείς γεννηθήκαμε για να υποφέρουμε,

μου είχες πει.

Δεν είναι λόγια από όπερα

αλλά από κάποιο έργο του Ευριπίδη.

Θέλω το ευτελέστερο πρόσωπο

για να υπηρετήσω

Για να εξευτελιστώ, Μαρία.

Γιατί Πιέρ Πάολο;

Pasolini a Rafina

Non sono venuto per insegnare

Cinema, filosofia o l'arte della poesia

Cerco le teste dei discepoli di Cristo

In questi Greci del Ponto

Nei ragazzi dell'Epiro.

Mi hanno parlato di un cameriere

che fa il lavapiatti in una taverna

e assomiglia a Lui.

Le lacrime di sua madre

non le vedrò

Né udrò i suoi lamenti.

Suoni di navi che salpano

sguardi di viaggiatori mattutini
e Maria Kallas che scende
da una Mercedes.

Benvenuta Maria!

Questa è la tua terra.

Questo il tuo popolo che non ti conosce.

Non prendertela. Rilassati.

Cammina con me sulla riva.

Lascia l'autista in macchina.

Le valigie le tirerò giù io.

Com'è andato il viaggio?

Guarda le case, dietro lo scoglio a picco

I gabbiani

Ora sali sulla barca

La strada per Petali' è lunga

Io camminerò sulle acque

E tu mi guarderai

La sabbia che ci accoglierà

sarà bollente

La sera parleremo di ciò che vuoi

mangiando, a lume di candela,

alla tavola dell'ospitalità

e ascolteremo i nostri amici greci.

Le musiche che cerchiamo
non sono state ancora scritte
I vini che beviamo ubriacano
Il tappo dello champagne risuonerà come una cannonata
su eserciti di affamati
sugli elefanti braccati In Kenya.
Il servo di Dio Pietro Paolo Pasolini prende in moglie
la serva di Dio Maria.
Maria, benedetta tu sei fra le donne
e benedetto il frutto del seno tuo.
No, no, non è per noi.
Noi siamo nati per soffrire,
mi avevi detto.
Non sono parole di un libretto d'opera
ma di qualche dramma di Euripide.
Voglio il personaggio più umile
per servirlo
Per umiliarmi, Maria.
Perché, Pier Paolo?
(Traduzione di Filippo Maria Pontani)

PARMA

Οι λόφοι και τα έλη αρχίζουν μέσα από το πρόσωπο μας
οι επιθυμίες μας σαπίζουν μέσα σε βροχές και ανεπίδοτες επιστολές
Τις νύχτες μπροστά σε ανοιγμένους, σπασμένους καθρέπτες
μεθυσμένοι προσανατολιζόμαστε με σβησμένα τσιγάρα
παλιά τραγούδια φωνογράφου ιδωμένα μέσα από δέντρα
με καρπούς ληλατημένους και τον ήλιο της Γένοβας χωρίς την ασθένεια
του Μάρτη

Οι περισσότερες μνήμες μας τέλειωσαν το πρωί
δίπλα σε αποκοιμισμένα σώματα και ξεχασμένα τσιγάρα
έτσι τα όνειρα που περιμέναμε και δεν ήρθαν έγιναν
υπόγειες στοές, τώρα περνάνε τραίνα, υπόνομοι, παιδιά
με ρουλεμάν και ασθενοφόρα αυτοκίνητα

Τα βράδια στην ταράτσα ανάμεσα σε περιστέρια που πάγωσαν
σε παιδικά σχόλια και μύθους που δεν ειπώθηκαν
μπροστά σε ανύποπτο χρόνο υποψιάζομαι τον Ατζεσιβάνο
με εκείνη την ανέλπιστη κίνηση όταν πήρε το μαχαίρι
από το τραπέζι και τέλειωσε απλά, σα βραδινή εκπομπή
σταθμού της Νέας Υόρκης μπροστά σε μισοκοιμισμένους
με Veronal ακροατές

Αφού δε συναντηθήκαμε ποτέ στο σταθμό της Πάρμας
και δεν είπαμε εκείνα «η Μάρθα θερίζει δίχως χέρια
στη Μεγαλόπολη και ο Κώστας έφυγε με καράβι
για τον Πειραιά», ας παραμείνουμε απλοί θεατές
στο σινεμά Ορφέας, Καθαρά Δευτέρα απόγευμα εξώστη

σε μια άλλη ανύποπτη εποχή τότε που δεν μιλούσαν
ετρουσκικά ή σανσκριτικά περιμένοντας τον Αννίβα
να περάσει το Ρουβικώνα και να φωνάξει *alea jacta est*.

PARMA

Le colline e le paludi cominciano dal nostro viso
i nostri desideri marciscono in piogge e lettere non recapitate
Nelle notti davanti a specchi aperti e rotti
ubriachi ci orientiamo con sigarette spente
vecchie canzoni di fonografo viste tra alberi
con frutti depredati e il sole di Genova senza il malanno di marzo
La maggior parte dei nostri ricordi sono finiti la mattina
accanto a corpi addormentati e sigarette dimenticate
così i sogni che facevamo e non si sono avverati sono diventati
gallerie sotterranee, dove ora passano treni, fogne, bambini
con cuscineti a sfera ed ambulanze
Le sere sul terrazzo tra piccioni congelati
fra commenti infantili di bimbi e miti mai raccontati
davanti ad un insospettabile sospetto Atzesivano¹
con quel gesto insperato quando prese il coltello
dal tavolo e la finì semplicemente come una trasmissione serale
di una stazione di New York davanti ad ascoltatori semiaddormentati dal
Veronal

¹ Il suicidio di Atzesivano (allievo di Buddha), poesia di Angelos Sikelianos

Visto che non ci siamo mai incontrati alla stazione di Parma
e non abbiamo detto cose tipo "Marta mieta senza braccia
a Megalopolis e Costas è partito in nave
per il Pireo", rimaniamo semplici spettatori
al cinema Orfeo, il primo giorno di Quaresima
di pomeriggio in galleria
in un'altra epoca non sospetta quando non parlavano
etrusco o sanscrito e aspettavano che Annibale
varcasse il Rubicone e gridasse alea jacta est.
(Traduzione di Giorgia Karvunaki)